

# Rekordní nedůvěra ve vládu. Fialovi už nevěří ani vlastní voliči

- CZ24 News | 17. srpna 2023

**ČESKO: Jen dvě procenta respondentů podle posledního průzkumu veřejného mínění „rozhodně důvěřují“ vládě Petra Fialy. Naopak, nedůvěra v kabinet je rekordní. Politici berou čísla na lehkou váhu, což je dle expertů velká chyba.**

## Co píšeme v analýze

- Aktuální nedůvěra lidí ve vládu Petra Fialy je výjimečná. Podobně nízká čísla se od 90. let objevovala jen v době velkých vládních krizí.
- Tentokrát je důvod jiný: za vládní nepopularitou je spíš nespokojenost s ekonomickou situací než s politickým děním.
- Vláda si z čísel mnoho nedělá, patrně doufá, že jsou lidé z postupu vlády sice zklamaní, ale ne natolik, aby přešli k opozičnímu hnutí ANO.

Kabinet Petra Fialy (ODS) se nikdy nemohl chlubit velkou popularitou, letos v létě se ale jeho podpora propadla na dosavadní minimum: podle [průzkumu CVVM](#) vládě věří jen 25 procent občanů, 73 procent jí naopak nedůvěřuje.

Hlubší pohled na data je pro vládu ještě nepříjemnější – pouhá dvě procenta lidí vládě důvěřují „rozhodně“, zbylých 23 procent s výhradami. 35 % voličů vládě „spíše“ nedůvěřuje, 38 procent jí nedůvěřuje „rozhodně“.

Ještě letos v březnu přitom vládě důvěřovalo o sedm procent lidí více. V březnu 2022, několik měsíců po nástupu, to bylo o deset procent více.

Už z prosté matematiky je vidět, že kabinet ztrácel důvěru i mezi vlastními voliči – volební zisk obou koalic dohromady byl na podzim 2021 přes 43 procent.

## Netradičně vysoká nedůvěra

Že vládě v polovině volebního období popularita poklesne, není nic neobvyklého. Odpůrci se často utvrdí ve svém negativním názoru a u části příznivců logicky nastane alespoň částečné zklamání. A jak ukazují čísla CVVM, není to jen problém vlády – propadla se i důvěra v další ústavní instituce.

Přesto je podíl Čechů nedůvěřujících vládě překvapující, a to i v historickém srovnání.

„Je to samozřejmě vysoký podíl nedůvěry. Když se podíváme na čísla od 90. let, tak s výjimkou vlády Petry Nečase se historicky podobné situace objevovaly prakticky jen v době velkých vládních krizí,“ vysvětluje sociolog Jan Červenka z CVVM.

Například vládě Bohuslava Sobotky (ČSSD) v roce 2017 vyslovilo nedůvěru 74 procent voličů těsně poté, co vyvrcholila krize kolem odvolání Andreje Babiše (ANO) z funkce ministra financí. Sobotka chtěl nejdřív demisi celé vlády, prezident Miloš Zeman ji ale interpretoval pouze jako odstoupení premiéra, Sobotka nakonec demisi stáhl. To celé doprovázeno dnes již legendární tiskovou konferencí, na níž prezident mával na premiéra holí.

Další značný propad důvěry zaznamenaly průzkumy na jaře 2009 těsně poté, co padla Topolánková vláda. A podobně čísla klesla rok na to, po zkušenostech s úřednickou vládou Jana Fischera (bezpartijní).

## **Ne politika, ale ekonomika**

Vláda Petra Fialy je přitom i v polovině volebního období na české politické poměry mimořádně soudržná. Podle Červenky z čísel plyne, že tentokrát je za vládní nepopularitou spíš nespokojenost s ekonomickou situací než s politickým děním.

„Štěpí se to samozřejmě podle politické orientace, ale zcela zásadně se to liší také podle hodnocení ekonomické situace a podle hodnocení životní úrovně domácnosti. Čím vyšší příjem domácnosti, tím větší pravděpodobnost, že dotýčný bude vládě důvěřovat. Momentálně je ekonomika opravdu primární,“ říká Červenka.

Podle sociologa Jana Herzmana na důvěru vlády působí vždy více faktorů, i on ale momentálně vidí ekonomické otázky jako důležitější než politický vztah k vládě jako takové.

„Je to logické a pro vládu je to obtížná situace. Část veřejnosti může cítit, že se vláda stará spíše o druhé než o ně. Část sice volala po reformách a ozdravení veřejných financí, ale když to pak mají pocítit na vlastní peněženice a vlastním životním stylu, tak jsou naštvaní,“ myslí si politolog z Masarykovy univerzity Otto Eibl.

Podobně výrazně ekonomické otázky ovlivnily důvěru v kabinet Petra Nečase. Ten byl mimořádně nepopulární dlouhodobě a v jednom z měření mu nedůvěru vyslovilo dokonce 89 procent občanů. Nečasovi se „podařilo“ zkombinovat oba klíčové faktory, které podkopávají důvěru ve státní instituce – politické potíže s častým střídáním ministrů a ekonomickou krizí.

## **Tak dole nebyl ani Babiš za covidu**

Tolik jako Fialovu kabinetu se důvěra nepropadla Andreji Babišovi ani po nejhorších covidových vlnách. Jeho důvěra v nejhorším období klesla na 28 procent. Jak ale upozorňují výzkumníci, srovnávat v tomto případě lze jen obtížně – v době, kdy epidemie vrcholila, nebylo možné získat data.

Podle Herzmana k lepšímu hodnocení Babišova kabinetu také mohly přispět ekonomické důvody. „Ve vztahu k Babišově vládě hrálo roli, že organizovala masivní dotační podpory jak obyvatelstva, tak firem. A to se teď neděje, protože situace vyžaduje spíš šetření. Což je problém, protože nikdo není

rád, když se šetří na něm," říká Herzmann.

Podobně neslavně dopadl Fialův kabinet už v dřívějším průzkumu CVVM ze začátku tohoto roku. Tam se výzkumníci dotazovali na spokojenost voličů s pěti aspekty – programem, činností, složením vlády, osobou premiéra a komunikací s veřejností. Ve všech zmíněných faktorech si Fialův kabinet vysloužil horší hodnocení než předchozí dvě vlády Andreje Babiše, kabinet Bohuslava Sobotky a úřednická vláda Jiřího Rusnoka.

Vládní představitelé říkají, že uvedená čísla neberou na lehkou váhu, ale zároveň z nich nejsou nervózní. „Vláda rozhodně nepodceňuje žádnou zpětnou vazbu ze strany veřejnosti. Ovšem zároveň platí, že různé průzkumy nálad a preferencí voličů nejsou ničím, co je třeba přeceňovat," uvedl mluvčí vlády Václav Smolka.

„Jde o důležitý ukazatel nálad ve společnosti, ale velmi proměnlivý. Pro mě je nejdůležitější odvádět s maximální snahou a transparentností poctivou práci," dodává šéf Pirátů Ivan Bartoš.

## **Voličův paradox**

Za klidem některých vládních činitelů může stát fakt, že čísla jejich vlastních, interních průzkumů jsou o poznání méně dramatická.

Ostatně, poslední volební model agentury Median z letošního června vládní koalici přisuzuje 35,5 procenta hlasů – tedy jen zhruba o osm procent méně, než kolik strany získaly ve volbách. Že čísla důvěry a volební model nejdou dohromady?

Pouze zdánlivě. Fakt, že volič vládě nedůvěřuje, ještě zdaleka neznamená, že ji nebude znovu volit. Například proto, že nemá lepší alternativu.

„Nedůvěra se nemusí nutně odrazit v tom, že by je nikdo nevolil. Můžeme se podívat do jiných průzkumů, které sice taky nevychází lichotivě, ale není to úplná katastrofa," říká politolog Eibl.

Shrnuje tím ostatně náladu velké části voličů pětikoalice – z postupu vlády jsou zklamaní, ale ne natolik, aby přešli k opozičnímu hnutí ANO. A volby považují za příliš důležité, než aby je kvůli zklamání vynechali.

Podle sociologa Herzmannu by ale přesto vláda neměla výsledky brát na lehkou váhu. „Mají pečlivě vnímat vývoj veřejného mínění. Neříkám se jím řídit, to by byl populismus. Ale vnímat to a reagovat na to by bylo na místě. A to je velká slabina této vlády," domnívá se Herzmann.

I nepopulární kroky se podle něj dají provést, musí se ale s voliči dobře komunikovat. „Například – jestliže teď debatují o změnách úsporného balíčku, o kterém ještě před sedmi týdny tvrdili, že se na něm rozhodně nic měnit nebude, tak to asi vládě příliš neprospěje," míní Herzmann.

Další z vládních představitelů, šéf STAN Vít Rakušan říká, že bere náladu voličů vážně. „Každá vláda, ať je sebevíc přesvědčená o správnosti svého konání, musí být zároveň schopná o té správnosti přesvědčit maximum veřejnosti. V tom určitě můžeme všichni přidat. Vládneme ve velmi obtížné situaci a zároveň do nás lidé po předchozích vládách vkládali vysoká očekávání. Ne všem jsme zatím dostáli. Ale ještě zdaleka nekončíme. A za klíčovými kroky a obecným směřováním téhle vlády stojím,“ říká Rakušan.

[ZDROJ](#)